

Juhatus koosoleku PROTOKOLL

20.10.2026 Zoomis

Algus kl 9:00, lõpp kl 10:10

Osalesid juhatuse liikmed Rita Triinu Peussa, Rafael Milerman, Tiina Ivask, Krista Kõiv ning tegevjuht Triin Kallas. Puudus Liis Moor.

Päevakord:

1. Eelmiste otsuste täitmine, sündmused, kohtumised
2. Erasmus+ taotlused
3. Teenetemärkide kandidaatide esitamine
4. Käibevahendite probleem
5. Lähetusse saatmine
6. Üldkoosoleku kokkukutsumine
7. Humanitaarabi võrgustikus osalemine

Koosolekut juhatas Rita Triinu Peussa ja protokollis Triin Kallas.

P 1. Eelmiste otsuste täitmine, sündmused, kohtumised.

Eelmiste otsuste ja ülesannete täitmisest:

- Tehtud: liikmetele loodi dokumendikaust „2028+ ettevalmistused“, kuhu on koondatud kõik materjalid neile, kes soovivad ise kirju, pöördumisi või kohtumisi teha.
- Valdade toetuskirju on esitatud 12 vallast. Täpsustati, et valla toetuse korral arvestatakse kogu valla elanike arvu, mitte ainult LEADER-piirkonda kuuluvaid elanikke; toetust võib küsida ka linnadelt. Juhatus soovitas saata meeldetuletuse, tegevjuht saadab selle enne tähtaega (mis on 10 päeva pärast).
- Tehtud: LEADERi mõju ja tuleviku veebileht, kuhu on koondatud tõenduspõhised uuringud ja tulevikudokumendid. Kaire Luht andis positiivset tagasisidet ja soovitas rõhutada, et tulevikuvaade on esialgne; lubati saata ka varasema perioodi lõpphindamine, kui see valmib.
- Tehtud: leaderliit.eu veebi remont revisjonikomisjoni tähelepanekute põhjal — uudiste arhiiv, lingid ja kaardid töötavad taas (vead tekkisid WordPressi automaatsete uuenduste tõttu). Remont maksis kokku 50 €.
- Jäi tegemata: Vabakonna Fondi taotlus (tähtaeg 28.09) septembri suure töökoormuse tõttu; loodetavasti avatakse uusi taotlusvoore.

- Peaministrile 09.09 saadetud pöördumine võeti Riigikantseleis menetlusse ja edastati vastamiseks; vastus saabus Rahandusministeeriumilt 10. oktoobril.

Toimunud sündmused ja kohtumised:

- 8. september – kohtumine Sotsiaaldemokraatide fraktsiooniga – [FB uudis](#)

Kohal oli ka palju ReMi esindajaid; Rita Triinu palus pärast kohtumist abi, et liidul oleks lihtsam kohtuda teiste ministeeriumitega; vastuseks soovitati ise kokkuleppeid otsida.

- 17. september – Maal Elamise päeva avaüritus Lüganusel; 19. september – Maal Elamise päev
- 21. september – Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjon

Rahandusministeeriumi esindajad rõhutasid, et jaotus on esialgne ning et meetmete kujundamine algab pärast finantsraamistiku kinnitamist Brüsselis.

- 22.–24. september – LIFE EC4RURAL konsortsiumi kohtumine Tartus
- 29.09–01.10 – maaelupakti seminar „Strengthening a diversified rural economy in the post-2027 period“, Kotka
- 30. september – kohtumine Keskerakonna fraktsiooniga (Rita Triinu)

Kuulati viisakalt ära ja esitati küsimusi, kuid fraktsioon oli keskendunud järgmise aasta riigieelarvele. Rita Triinu hinnangul ei ole fraktsioonides ja poliitikute juures käimine praegu tulemust andnud, sest puudub selge kontseptsioon, mis LEADERit ees ootab.

- 5. oktoober – kohtumine METK maaeluvõrgustikuga; SOM hindamiste päev
Kokkulepe, et 15.–16.12 toimub LEADER talveseminar koos kalandusega, esimesel päeval ELL üldkoosolek.
- 7. oktoober – Peaasi.ee kohvihommik maaelu ja vaimse tervise teemal
- 9. oktoober – Vabaühenduste sügiskool
- 16. oktoober – Maal Elamise päeva juhtrühm (Triin)
- 16. oktoober – „Kättesaadavad kvaliteetsed avalikud teenused“ (KVAT) meetme tulemuste tutvustus
- 19. oktoober – JAP üldkogu, kus arutati tulevikku koos Lõuna-Järvamaaga; osales REMi esindaja Kaire Luht.

Üldine arusaam on, et 26 tegevusrühma jätkamine samal kujul ei ole tõenäoline; laual on maakonnapõhine mudel koos kalandusrühmadega. Rahast ei räägita, sest eelarve esitatakse oktoobris Euroopa Komisjonile; ministeerium keskendub struktuursetele muudatustele. Liikmed olid pahased, et väike- ja mikroettevõtlike toetamine on jäänud kahe ministeeriumi vahele ning et LEADERit soovitakse siduda maakondlike arenduskeskustega. Ministeerium otsib raha üleminekuperioodiks ja strateegiate varasemaks koostamiseks. Krista rõhutas, et uue tegevusrühma moodustamine eeldab piirkonna kaasamist ning et kehtiva perioodi rakendamine ja kohustused kestavad 2029. aastani. REMi uus LEADERi spetsialist alustab novembri algusest.

- Euroopa tasand: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee andis uue arvamuse, mille esimene nõudmine on LEADERile kindlustatud rahastus. Euroopa Parlamendi arutelu toimub tõenäoliselt vahetult enne jõule; ELi eelarve vastuvõtmine võib lükkuda järgmisse aastasse.

Huvikaitse edasised sammud:

Arutati, kas jätkata aktiivset huvikaitsekampaaniat või jääda ootele, kuni otsused selginevad. Juhatusel liikmed tõdesid, et selged mängureeglid (tegevusrühma suurus, ülesanded, rahastus) puuduvad ning info muutub pidevalt. Kõlas ettepanek keskenduda esmalt sellele, kuidas LEADERi rahastust suurendada, ja seejärel struktuurile. Ministeerium ootab, et liit räägiks ettevõtlusmeetmete teemal ise Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, kuid juhatus ei ole otsustanud, kas seda teha. Rafael pakkus välja kohtuda ministriga, et ametnikud saaksid uuesti konkreetsemaid juhiseid.

Tegevjuht on palunud tegevusrühmadel arutada maakonnamudelit omakeskis (Järvamaa on alustanud), et seisukohad kujuneks alt üles, mitte liidu juhatuse otsusena. Rafael tõi Harjumaa näite, kus üks maakondlik tegevusrühm ei toimiks (maakonna ühest otsast teise on ligi 2 tundi sõitu). Arutati, et tegevusrühmad võivad suhelda iseseisvalt kellega soovivad; liit saab pakkuda ühiseid materjale (nt uuringute ja analüüside veebileht) ja lõpuks kujundada ühise seisukoha koos liikmetega. Juhatus pidas oluliseks, et LEADER-tegevusrühm jääks ka tulevikus iseseisvaks organisatsiooniks.

- Maakonnamudeli sisuline arutelu korraldada liikmetega eraldi töötoana, kuna üldkoosolekul selleks piisavalt aega ei ole.

P 2. Erasmus+ taotlused

Info: esitatud on Erasmus+ väikeprojektide taotlused RYSE ja VOX, kus osaleme partnerina.

P 3. Teenetemärkide kandidaatide esitamine

Otsus: Esitada Liidu nimel kandidaadid Vabariigi Presidendi teenetemärgile (tähtaeg 20.10) ja REMi teenetemärgile (tähtaeg 30.10). Iseloomustuste koostamist toetab Krista.

P 4. Käibevahendite probleem

Kui LIFE projekti toetus ei laeku detsembri alguseks, jääb vahendeid puudu. LIFE aruande tähtaeg on 30.10, makse tehakse 1–3 kuu jooksul pärast aruande heakskiitmist. Viimati laekus LIFE toetus 2025. aasta augustis. Eelarve järgi liit miinuses ei ole, tegemist on käibevahendite puudujäägiga.

Otsus: Juhatusel liikmed tutvuvad eelarvetabeliga (jagatud Drive'is) ja eelarve küsimust arutatakse järgmisel koosolekul 06.11.

P 5. Lähetusse saatmine

Otsus: Vormistada järgmised lähetuskorraldused:

- a) Triin Kallas Leetu 20.–22.10, et osaleda Catching-up Regions (CuRI) Practitioner Forumil Dubingiais;
- b) Triin Kallas Iirimaa 2.–4.11, et osaleda foorumil „Europe's rural future: Responding to rural priorities through integrated national and regional strategies and LEADER“ Naasis.

Sõidu- ja majutuskulud kaetakse vastuvõtja poolt.